

Француски вето за Скопље и Тирану израз је дубоке скепсе према проширењу ЕУ, кажу саговорници DW. Веродостојност ЕУ на Балкану никада није била на нижим гранама. Има ли још уопште места за оптимизам?

После петнаест година кандидатског стажа Северне Македоније, после десет препорука Европске комисије о отварању преговора за чланство, после петогодишње кандидатуре и две препоруке Комисије за нови корак на евроинтеграционом путу Албаније – чланице ЕУ успеле су да се договоре само да почетак преговора са ове две земље размотре идуће године.

„Овде се не ради о томе да ли су ове земље спремне да уђу у ЕУ него да ли су испуниле услове за почетак преговора. Неке земље чланице сматрају да тих услова нема. Ја мислим да је то историјска грешка“, каже одлазећи председник Европске комисије Жан-Клод Јункер.

Међутим, због директног вета француског председника Емануела Макрона су сва убеђивања била узалудна.

„Порука коју су Албанија и Северна Македонија, али и Србија, Црна Гора, БиХ и Косово добили јесте да нису добродошли – шта год да ураде“, оцењује у разговору за ДВ Александра Штиглмајер из Европске иницијативе за стабилност.

Почетка краја ширена ЕУ?

Након завршетка састанка лидера ЕУ, пут Балкана послате су речи жаљења, разумевања и подршке. О насталој атмосфери говори и једно новинарско питање са завршне конференције за медије: „Да ли смо сведоци почетка краја ширења Европе и које ће бити последице тога?“

И док је одлазећи председник Европског савета Доналд Туск, видно узнемирен негативним исходом дискусије о проширењу, објашњавао да је у питању само „краткорочна криза, а не и крај проширења“, одлазећи председник Европске комисије Жан-Клод Јункер је одговорио:

„Ако је ово крај проширења, мораћемо да се суочимо са оштрим критикама јер смо охрабривали те земље, помагали им, посећивали их и давали јавна обећања. Ако желимо да нас поштују, морамо да одржимо обећања“, рекао је Јункер.

Веродостојност ЕУ је на Западном Балкану на „историјском минимуму“, каже Александра Штиглмајер: „Ово је апсолутно најнижа тачка на којој смо се нашли у последњих 20 година када је у питању политика проширења“, објашњава она за ДВ.

Познаваоци европских политика и балканских прилика подсећају и на старо правило да и „од лошег може горе“. „Проширење није мртво, али ће захтевати више времена и бити више фрустрација него што смо очекивали“, каже за ДВ Флоријан Бибер, професор Универзитета у Грацу.

Недавно је премијер Хрватске Андреј Пленковић израчунао да је Хрватска, уз дуже и теже приступне разговоре од других земља чланица, у ЕУ ушла после 2.096 дана преговора. За то време је Србија отворила тек половину од 35 преговарачких поглавља.

У најбољем случају, Албанији и Северној Македонији биће потребно десет година да пређу тај пут.

Нисте ви, ми смо

Бибер сматра да је проширење од „најуспешније политике ЕУ“ постало „коллатерална штета“ сукобљених визија будућности Уније. „Блокада Француске говори да се овде мање ради конкретно о земљама кандидатима, а више о дубокој скепси према проширењу.“

„Француска је показала спремност да држи остатак ЕУ, али и земље ван Уније, за таоце своје политичке агенде. То није новина, али на овако радикалан начин свакако није добар сигнал за будућност проширења“, оцењује Бибер.

Професор из Граца се пита „зашто би сада Србија или Косово пристали на компликовану нормализацију односа, зашто даље реформе у региону?“

„То не значи да се реформе неће наставити, али биће много теже. Биће и лакше за оне који траже пријатеље на другим странама и воде се изговором 'шта нам ЕУ нуди?'“, објашњава Бибер.

Александра Штиглмајер каже да је важно да земље Западног Балкан схвате да све што раде у области реформи раде због свог бољитка, а не само због пута у ЕУ. „То је био случај са решавањем имена Северне Македоније, а исто је и са спором Србије и Косова“, додаје професор Бибер.

Иза овог самита остало је обећање да ће се о проширењу поново темељно разговарати на самиту ЕУ-Западни Балкан који ће у првој половини идуће године бити у Хрватској јер та земља тада председава Европским саветом.

(Дојче веле)